

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 128/2011-33

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 9. júna 2011 v senáte zloženom z predsedu Petra Brňáka, zo sudkyne Marianny Mochnáčovej a sudcu Milana Ľalíka prerokoval sťažnosť M. H., Česká republika, a spoločnosti L., s. r. o., M., zastúpených advokátom JUDr. M. Ch., Ž., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Čadca v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 9/2003 (pôvodne vedenom pod sp. zn. Nc 2320/02) a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo M. H. a spoločnosti L., s. r. o., M., na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Čadca v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 9/2003 (pôvodne vedenom pod sp. zn. Nc 2320/02) porušené bolo.
2. Okresnému súdu Čadca p r i k a z u j e v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 9/2003 konať bez zbytočných prietáhov.

3. M. H. a spoločnosti L., s. r. o., M., priznáva primerané finančné zadost'učinenie každému v sume po 2 000 € (slovom dvetisíc eur), ktoré je Okresný súd Čadca povinný vyplatiť im do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. M. H. a spoločnosti L., s. r. o., M., priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 165,98 € (slovom stošesťdesiatpäť eur a deväťdesiatosem centov), ktorú je Okresný súd Čadca povinný vyplatiť na účet ich právneho zástupcu JUDr. M. Ch. do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 128/2011-13 zo 6. apríla 2011 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť M. H. (ďalej len „sťažovateľka v 1. rade“) a spoločnosti L., s. r. o., M. (ďalej len „sťažovateľka v 2. rade“, spolu ďalej len „sťažovateľky“), vo veci namietaného porušenia ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Čadca (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 9/2003 (pôvodne vedenom pod sp. zn. Nc 2320/02).

2. Sťažovateľky sú toho názoru, že postupom okresného súdu dochádza k porušovaniu ich základného práva garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy. V tejto súvislosti uviedli, že „... sa stali účastníkmi konania vedenom pred Okresným súdom v Čadci č. k. Nc 2320/2002 neskôr pod č. k. 11C 9/2003. Predmetom konania bol pôvodne návrh na vydanie predbežného opatrenia zo dňa 26. 4. 2002 doručený súdu dňa 29. 4. 2002.“. V ďalšej časti sťažnosti sťažovateľky stručne opísali priebeh doterajšieho konania pred okresným súdom od roku 2002 do roku 2010, ktoré doteraz nie je právoplatne skončené.

„Sťažovatelia vo svojich podaniach opakovane upozorňovali na disproporcie v termínoch podaní a rozhodnutí súdu ako aj na prietahy v konaní.“

3. Na základe uvedených skutočností sťažovateľky navrhujú ústavnému súdu vydať tento nález:

„Základné právo sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu v Čadci v konaní vedenom pod sp. zn. 11C 9/2003 (predtým Nc 2320/02) o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam bolo porušené.

Okresnému súdu v Čadci prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 9/2003 konal bez zbytočných prietahov.

Ústavný súd priznáva sťažovateľke v rade I. primerané finančné zadosťučinenie vo výške 5.000,- €, ktoré je Okresný súd v Čadci povinný mu vyplatiť do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Ústavný súd priznáva sťažovateľke v rade I. primerané finančné zadosťučinenie vo výške 5.000,- €, ktoré je Okresný súd v Čadci povinný mu vyplatiť do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Okresný súd v Čadci je povinný zaplatiť trovy konania vrátane trov právneho zastúpenia vo výške 165,98 € na účet právneho zástupcu... do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

4. Svoju žiadosť o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia odôvodnili takto:

„ 1.Každá sťažovateľka žiada priznať primerané finančné zadosťučinenie vo výške po 5000,00 €, pričom tento nárok odôvodňuje predovšetkým dĺžkou celého konania, ktoré sa vedie od roku 2002.

2. Nevyriešené právne vzťahy sú dôvodom neustálych sporov, vzájomného napádania, neustáleho a zároveň stupňujúceho sa napätia medzi navrhovateľkou a rodinnými príslušníkmi, samotnými rodinnými príslušníkmi navzájom. Pretrvávajúce napätie v rodine a právna neistota sú značnou psychickou záťažou pre navrhovateľku a najmä vzhľadom na jej vysoký vek - 80 rokov sa odrážajú i na jej zdravotnom stave.

3. *Súdne konanie už trvá siedmy rok a ešte sa ani vo veci riadne nezačalo konať. Navrhovateľka by chcela po sebe zanechať vysporiadané pozemky, príp. urobiť úkony pre prípad smrti, preto je pre ňu prejednanie veci bez zbytočných prietahov mimoriadne dôležité.“*

5. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k sťažnosti vyjadril predseda okresného súdu v liste sp. zn. Spr 542/11 z 2. mája 2011, v ktorom uviedol, že sťažnosť „... na prietahy v konaní bola súdu doručená 28. januára 2010, zaevidovaná pod Spr. 1/10 a vybavená ako dôvodná. Vo veci boli spôsobené prietahy v konaní“.

6. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia práva podľa označených článkov ústavy a dohovoru. Jej prerokovanie na ústnom pojednávaní – vzhľadom na povahu predmetu posúdenia, ktorá je určená povahou základného práva – ústavný súd nepovažuje ani za vhodný, ani za nevyhnutný procesný prostriedok na zistenie skutočností potrebných na meritórne rozhodnutie vo veci (napr. I. ÚS 157/02, I. ÚS 66/03).

II.

7. Z obsahu sťažnosti a k nej pripojených písomností, z písomných vyjadrení účastníkov konania a zo spisu okresného súdu sp. zn. 11 C 9/2003 (pôvodne vedeného pod sp. zn. Nc 2320/02) ústavný súd zistil, že sťažovateľky sú účastníčkami konania na strane odporcu vo veci navrhovateľky A. K. o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti. Žalobný návrh bol podaný okresnému súdu 28. februára 2002 a bol zaevidovaný pod sp. zn. Nc 2320/02. Následne okresný súd vykonal tieto procesné úkony:

- 29. apríla 2002 okresný súd vydal uznesenie č. k. Nc 2320/02-3, ktorým vyzval navrhovateľku, aby v lehote 7 dní predložila päť exemplárov riadneho návrhu pod hrozbou zastavenia konania,

- navrhovateľka doručila 29. apríla 2002 okresnému súdu návrh na vydanie predbežného opatrenia,

- 21. mája 2002 okresný súd vydal predbežné opatrenie,

- okresný súd zaslal 21. mája 2002 výzvu sťažovateľkám, aby sa vyjadrili k pripojenému žalobnému návrhu v lehote 15 dní od doručenia výzvy, sťažovateľka v 1. rade výzvu prevzala osobne 10. júna 2002 a sťažovateľka v 2. rade výzvu prevzala 12. júna 2002,

- sťažovateľky 20. júna 2002 doručili okresnému súdu odvolanie proti uzneseniu o vydaní predbežného opatrenia,

- 21. júna 2002 Obvodné oddelenie Policajného zboru T. požiadalo okresný súd o doručenie uznesenia č. k. Nc 2320/02-7 z 21. mája 2002 a zaujatie vysvetľujúceho stanoviska k predbežnému opatreniu,

- 24. júla 2002 okresný súd vyhovel žiadosti Obvodného oddelenia Policajného zboru T. (odoslané poštou 1. augusta 2002 a adresát prevzal zásielku 1. augusta 2002),

- 29. júla 2002 Obvodné oddelenie Policajného zboru T. urgovalo okresný súd o doručenie uznesenia č. k. Nc 2320/02-7 z 21. mája 2002,

- 6. augusta 2002 sťažovateľky podali okresnému súdu doplnenie odvolania proti uzneseniu o vydaní predbežného opatrenia,

- 21. augusta 2002 navrhovateľka zaujala stanovisko k odvolaniu sťažovateľiek proti uzneseniu o vydaní predbežného opatrenia,

- okresný súd 17. septembra 2002 vydal uznesenie č. k. Nc 2320/02-26, ktorým uložil sťažovateľke v 1. rade zaplatiť súdny poplatok za podané odvolanie, súdny poplatok bol zaplatený 23. októbra 2002,

- 8. februára 2003 spis bol preradený do registra C s pridelenou sp. zn. 11 C/9/2003, zároveň bol nariadený termín pojednávania na 4. marec 2003,

- 26. februára 2003 požiadal právny zástupca sťažovateľiek okresný súd o doručenie žalobného návrhu,

- okresný súd 27. februára 2003 zaslal výzvu sťažovateľkám, aby sa vyjadrili k pripojenému žalobnému návrhu v lehote 15 dní od doručenia výzvy,

- 25. februára 2003 právny zástupca sťažovateľiek požiadal okresný súd o odročenie súdneho pojednávania,

- 4. marca 2003 okresný súd vykonal súdne pojednávanie, na ktorom sa nezúčastnili sťažovateľky ani ich právny zástupca, navrhovateľka predložila návrh na zmenu žalobného návrhu, okresný súd uznesením pripustil zmenu žalobného návrhu, vypočul navrhovateľku a pojednávanie odročil na 1. apríl 2003 na účely ďalšieho dokazovania,
- 4. marca 2003 okresný súd vyzval sťažovateľky, aby sa vyjadrili v lehote 15 dní k pripojenému zmenenému žalobnému návrhu,
- 4. marca 2003 okresný súd požiadal Štátne notárstvo vo V., pracovisko vo V., o zapožičanie spisu sp. zn. 2 D 121/73,
- 20. marca 2003 okresný súd dostal odpoveď z Okresného súdu V., pobočka vo V., že nemôže zapožičať spis sp. zn. 2 D 121/73 do cudziny, ale môže oznámiť požadované údaje zo spisu, prípadne zašle fotokópie žiadaných častí vrátane rozhodnutí,
- 24. marca 2003 právny zástupca sťažovateľiek doručil okresnému súdu stanovisko k zmenenému žalobnému návrhu,
- 31. marca 2003 sťažovateľka v 1. rade doručila okresnému súdu ospravedlnenie z neúčasti na súdnom pojednávaní,
- 1. apríla 2003 okresný súd vykonal súdne pojednávanie, po prednesení stanovísk právnych zástupcov vydal uznesenie, ktorým ustanovil Ing. M. K. za znalca z odvetvia geodézie a kartografie, odboru kartografie, nariadil obhliadku na mieste samom na 7. máj 2003 a uložil navrhovateľke zložiť preddavok na trovy spojené s podaním znaleckého posudku,
- 1. apríla 2003 okresný súd vyzval navrhovateľku, aby sa vyjadrila k stanovisku sťažovateľiek v lehote 15 dní od doručenia výzvy,
- 24. apríla 2003 navrhovateľka doručila okresnému súdu vyjadrenie k stanovisku sťažovateľiek,
- 7. mája 2003 okresný súd uskutočnil obhliadku na mieste samom, vyhotovil náčrt a vydal uznesenie, ktorým uložil znalcovi identifikovať predmetné nehnuteľnosti a vyhotoviť geometrický plán,
- 9. mája 2003 okresnému súdu bolo doručené vyjadrenie sťažovateľiek k veci,
- 28. mája 2003 sťažovateľka v 1. rade vzniesla námietku predpojatosti zákonného sudcu,

- 27. júna 2003 bol spísaný úradný záznam o predložení spisu predsedníčke okresného súdu 28. mája 2003 na vybavenie sťažnosti a spis bol vrátený 27. júna 2003,
- 30. júna 2003 – vyhotovený úradný záznam o zaslaní fotokópie súdneho spisu súdnemu znalcovi,
- 2. júna 2003 sa k vznesenej námietke predpojatosti vyjadril zákonný sudca,
- 2. júla 2003 okresný súd zaslal súdnemu znalcovi vyhotovený náčrt miesta samého zo 7. mája 2003,
- 14. júla 2003 okresný súd predložil Krajskému súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) spis, aby rozhodol o podaných odvolaniach sťažovateľiek a rozhodol aj o podanej námietke predpojatosti proti zákonnému sudcovi,
- krajský súd uznesením sp. zn. 5 Co 261/03 z 28. júla 2003 potvrdil uznesenie okresného súdu o vydaní predbežného opatrenia, ďalej uznesením sp. zn. 5 NcC33/03 z 28. júla 2003 rozhodol, že zákonný sudca nie je vylúčený z prerokovania a rozhodovania vo veci vedenej pod sp. zn. 11 C/9/2003,
- 7. augusta 2003 súdny znalec predložil okresnému súdu vyhotovený znalecký posudok spolu s vyúčtovaním odmeny a nákladov spojených s podaním znaleckého posudku,
- okresný súd 20. augusta 2003 zaslal účastníkom súdneho konania znalecký posudok a vyzval ich, aby sa k nemu vyjadril v lehote 15 dní od doručenia výzvy,
- okresný súd vydal uznesenie č. k. 11C 9/03-93 zo 4. septembra 2003, ktorým priznal súdnemu znalcovi odmenu za podanie znaleckého posudku,
- okresný súd vydal uznesenie č. k. 11 C 9/03-94 zo 4. septembra 2003, ktorým priznal náhradu nákladov za použitie motorového vozidla použitého na obhliadku na mieste samom,
- predseda senátu 9. septembra 2003 dal pokyn kancelárii na nariadenie termínu súdneho pojednávania na 9. október 2003,
- 25. septembra 2003 právny zástupca sťažovateľiek sa ospravedlnil z neúčasti na súdnom pojednávaní,
- 25. septembra 2003 sa navrhovateľka vyjadrila k podanému znaleckému posudku a navrhla vykonať ďalšie dokazovanie,

- 25. septembra 2003 navrhovateľka predložila okresnému súdu návrh na rozšírenie žalobného návrhu,
- okresný súd 29. septembra 2003 zaslal návrh na rozšírenie žalobného návrhu sťažovateľkám a vyzval ich, aby sa k nemu vyjadrili do 15 dní,
- 29. septembra 2003 sťažovateľky doručili okresnému súdu vyjadrenie k podanému znaleckému posudku,
- 9. októbra 2003 okresný súd uskutočnil súdne pojednávanie bez účasti sťažovateľiek a ich právneho zástupcu, ktorí svoju neúčast' ospravedlnili, okresný súd uznesením rozhodol o pripustení zmeny žalobného návrhu a nariadil vykonanie znaleckého dokazovania z odvetvia lesného hospodárstva, odboru oceňovania lesov, a pojednávanie odročil na neurčito; v písomnom vyhotovení uznesenia ustanovil znalca Ing. S. B. na podanie znaleckého posudku,
- 5. novembra 2003 sa sťažovateľky vyjadrili k návrhu na zmenu žalobného návrhu a podali odvolanie proti uzneseniu o ustanovení znalca,
- 7. novembra 2003 okresný súd zaslal navrhovateľke vyjadrenie sťažovateľiek k rozšíreniu žalobného návrhu a odvolanie proti uzneseniu o ustanovení znalca, aby sa k nim vyjadrila v lehote 3 dní,
- 7. decembra 2003 súdny znalec Ing. S. B. predložil okresnému súdu vypracovaný znalecký posudok a vyúčtovanie nákladov spojených s podaním znaleckého posudku,
- 21. januára 2004 sťažovateľky navrhli okresnému súdu vykonanie ďalšieho dokazovania,
- 11. februára 2004 okresný súd nariadil termín pojednávania na 11. marec 2004 a vyzval účastníkov sporu, aby sa vyjadrili k zaslanému znaleckému posudku,
- 1. marca 2004 sa sťažovateľky vyjadrili k podanému znaleckému posudku súdneho znalca,
- 11. marca 2004 okresný súd uskutočnil súdne pojednávanie a po prednesení stanoviska právneho zástupcu sťažovateľiek (o podanom protinávru) pojednávanie bolo odročené na 28. apríl 2004 na účely vykonania ďalšieho dokazovania,
- 11. marca 2003 okresný súd požiadal Obvodný úrad v Č. o zapožičanie spisu IX.-612.4-1951,

- 31. marca 2004 navrhovateľka navrhla okresnému súdu rozšírenie žalobného návrhu,
- 20. apríla 2004 právny zástupca navrhovateľky požiadal o odročenie termínu pojednávania,
- 26. apríla 2004 okresnému súdu bol od Krajského úradu v Ž. zapožičaný spis sp. zn. IX.-612.4-1951,
- 28. apríla 2004 okresný súd spísal zápisnicu zo súdneho pojednávania, pojednávania sa nezúčastnili sťažovateľky ani ich právny zástupca, pojednávanie bolo odročené na neurčito,
- 11. marca 2005 sudca dal kancelárii pokyn na nariadenie termínu súdneho pojednávania na 21. apríl 2005,
- uznesením č. k. 11 C 9/2003-167 zo 17. marca 2005 okresný súd priznal súdnemu znalcovi Ing. S. B. odmenu za podaný znalecký posudok,
- okresný súd uznesením č. k. 11 C 9/2003-169 zo 17. marca 2005 vyzval sťažovateľky, aby v lehote 15 dní od doručenia výzvy odstránili nedostatky svojho podania doručeného okresnému súdu 11. marca 2004 pod následkom odmietnutia návrhu,
- 17. marca 2005 okresný súd požiadal Katastrálny úrad, Správa katastra Č., o zaslanie výpisu z pozemnoknižnej vložky č. 1047 kat. úz. M. a z Okresného súdu V., Česká republika, vyžiadal dedičské rozhodnutie sp. zn. 2 D 14/74,
- 21. apríla 2005 okresný súd uskutočnil súdne pojednávanie, na ktorom vypočul súdneho znalca a po prednesení stanovísk právnych zástupcov (rozšírenie účastníkov sporu) pojednávanie odročil na neurčito,
- 19. apríla 2005 sťažovateľky podali vyjadrenie k rozšíreniu žalobného návrhu a podali odvolanie proti uzneseniu sp. zn. 11 C 9/2003 zo 4. marca 2003,
- 20. apríla 2005 okresný súd dostal fotokópiu dedičského rozhodnutia č. k. 2 D 14/74-21 z 22. marca 1974,
- 20. apríla 2005 navrhovateľka predložila okresnému súdu rozšírenie žalobného návrhu o ďalších 21 účastníkov,
- okresný súd uznesením č. k. 11 C 9/2003-190 z 3. mája 2005 odmietol podanie sťažovateľiek z 11. marca 2004,

- okresný súd uznesením č. k. 11 C 9/2003-191 z 3. mája 2005 odmietol odvolanie sťažovateľiek z 19. apríla 2004,
- 18. mája 2005 navrhovateľka predložila okresnému súdu výpisy z listov vlastníctva,
- 16. júna 2005 navrhovateľka predložila okresnému súdu úmrtný list odporcu v 9. rade,
- 7. novembra 2005 sťažovateľky podali odvolanie proti uzneseniu č. k. 11 C 9/2003-191 z 3. mája 2005.
- okresný súd uznesením č. k. 11 C 9/2003-213 z 25. novembra 2005 uložil navrhovateľke zaplatiť súdny poplatok za žalobný návrh a návrh na vydanie predbežného opatrenia,
- 12. decembra 2005 navrhovateľka požiadala okresný súd o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov,
- 15. decembra 2005 okresný súd požiadal Obecný úrad v M. o oznámenie majetkových pomerov navrhovateľky a Katastrálny úrad, Správu katastra Č. požiadal oznámiť, či navrhovateľka je vlastníčkou nehnuteľnosti,
- 10. januára 2006 Obec M. podala okresnému súdu správu o majetkových pomeroch navrhovateľky,
- 13. januára 2006 Katastrálny úrad, Správa katastra Č. zaslala výpisy z listov vlastníctva vedených na navrhovateľke,
- krajský súd 13. januára 2006 prevzal spis na rozhodnutie o podanom odvolaní sťažovateľiek,
- krajský súd uznesením sp. zn. 6 Co/28/2006 z 31. januára 2006 zrušil napadnuté uznesenie okresného súdu č. k. 11 C 9/2003-190 z 3. mája 2005, spis bol vrátený okresnému súdu 29. marca 2006,
- 25. mája 2006 sťažovateľky navrhli okresnému súdu zmenu predbežného rozhodnutia,
- okresný súd uznesením č. k. 11 C 9/2003-234 z 21. septembra 2007 pripustil zmenu žalobného petitu a pripustil, aby do konania vstúpili odporcovia v 3. až 23. rade,
- okresný súd uznesením č. k. 11 C 9/2003-236 z 21. septembra 2007 nepriznal navrhovateľke oslobodenie od súdnych poplatkov,

- okresný súd 21. septembra 2007 vyzval sťažovateľky na zaplatenie súdneho poplatku za podaný návrh na zmenu predbežného opatrenia,
- okresný súd uznesením č. k. 11 C 9/2003-238 z 21. septembra 2007 uložil doručiť žalobný návrh odporcom v 3. až 23. rade, aby sa k žalobnému návrhu vyjadrili v lehote 15 dní od doručenia uznesenia; zároveň poučil odporcov o procesných právach i povinnostiach,
- 21. decembra 2007 sťažovateľky oznámili okresnému súdu, že návrh na zmenu predbežného opatrenia je už neaktuálny, a požiadali okresný súd o vykonanie ďalšieho dokazovania kontrolným znaleckým posudkom a doručenie návrhu na zmenu žalobného petitu, ktorý predložila navrhovateľka,
- 14. februára 2008 okresný súd požiadal Matričný úrad v M. o zaslanie úmrtného listu odporkyne v 12. rade v lehote 10 dní od doručenia výzvy,
- okresný súd 14. februára 2008 požiadal právneho zástupcu navrhovateľky o oznámenie adresy odporcov v 5. a 6. rade,
- 14. februára 2008 okresný súd vyzval právneho zástupcu sťažovateľiek, či na návrhu na zmenu predbežného opatrenia trvajú, alebo ho berú späť, zároveň bol mu doručený návrh na zmenu žalobného návrhu,
- 20. februára 2008 okresný súd dostal z Obce M. úmrtný list odporkyne v 12. rade,
- sťažovateľky podaním okresnému súdu 6. marca 2008 návrh na zmenu predbežného opatrenia zobrali späť,
- okresný súd 4. apríla 2008 urgoval právneho zástupcu navrhovateľky o oznámenie adresy odporcov v 5. a 6. rade (15. mája bola oznámená adresa odporcu v 5. rade),
- okresný súd uznesením č. k. 11 C 9/2003-263 zo 7. apríla 2008 konanie o návrhu sťažovateľiek na zmenu predbežného opatrenia zastavil,
- 2. júla 2008 okresný súd požiadal Matričný úrad v M. o zaslanie úmrtného listu odporkyne v 10. rade v lehote 15 dní od doručenia výzvy,
- 7. júla 2008 okresný súd dostal z Obce M. úmrtný list odporkyne v 10. rade,
- 22. júla 2008 okresný súd požiadal JUDr. K. Č., Notársky úrad Č., o zaslanie okruhu dedičov po odporkyne v 10. rade,
- 29. júla 2008 okresný súd dostal od JUDr. K. Č., Notársky úrad Č., okruh dedičov po odporkyne v 10. rade,

- okresný súd uznesením č. k. 11 C 9/2003-2274 z 30. júla 2008 uložil doručiť žalobný návrh odporcom v 23. až 26. rade, aby sa k žalobnému návrhu vyjadrili v lehote 15 dní od doručenia uznesenia, zároveň poučil odporcov o procesných právach i povinnostiach,
- 12. novembra 2009 okresný súd nariadil súdne pojednávanie na 23. marec 2009,
- 23. marca 2009 okresný súd uskutočnil súdne pojednávanie, na ktorom zákonný sudca oznámil prítomným účastníkom, že je v priateľskom vzťahu s odporcom v 17. rade (ktorý je v príbuzenskom pomere s odporcami v 14. až 22. rade), a preto vznáša námietku zaujatosti, námietku predpojatosti pripojil aj právny zástupca sťažovateľiek, po neodkladných úkonoch bolo pojednávanie odročené na neurčito na účely rozhodnutia o vznesených námietkach zaujatosti,
- 25. marca 2009 okresný súd dostal od právneho zástupcu sťažovateľiek zdôvodnenie námietky zaujatosti sudcu,
- 19. mája 2009 zákonný sudca zdôvodnil svoju námietku zaujatosti,
- k námietke zaujatosti sa vyjadrili aj ostatní sudcovia okresného súdu,
- krajský súd uznesením č. k. 6 NcC/16/2009-301 z 21. mája 2009 rozhodol, že zákonný sudca a ďalších 5 sudcov okresného sudu sú vylúčení z prerokovania a rozhodovania veci, spis bol vrátený okresnému súdu 15. júna 2009,
- na základe rozhodnutia krajského súdu bola opatrením predsedu okresného súdu č. k. Spr. 1562/09-319 z 2. novembra 2009 vec odňatá z prerokovania a rozhodovania zákonnému sudcovi a 3. novembra 2009 bol spis sp. zn. 11 C/9/2003 pridelený novému zákonnému sudcovi na prerokovanie a rozhodnutie,
- okresný súd uznesením č. k. 11 C/9/2003-327 z 2. februára 2010 konanie proti odporcovi v 9. rade zastavil,
- okresný súd 2. februára 2010 vyzval právneho zástupcu navrhovateľky na predloženie dôkazov,
- okresný súd 2. februára 2010 požiadal o súčinnosť Katastrálny úrad Ž., Správu katastra Č., o predloženie fotokópií výpisov z listov vlastníctva a ďalších dokumentov,
- okresný súd 2. februára 2010 požiadal Okresný súd V., pobočku V., o zaslanie dokumentácie z dedičského konania vedeného pod č. 2 D/14/74,
- 24. februára 2010 okresný súd dostal od Správy katastra Č. požadovanú dokumentáciu,

- 1. marca 2010 okresný súd dostal od Okresného súdu V., pobočky V., požadovanú dokumentáciu,
- 5. mája 2010 navrhovateľka navrhla okresnému súdu, aby bol do konania pribratý ďalší účastník konania na strane odporcu,
- okresný súd uznesením č. k. 11 C/9/2003-395 zo 7. októbra 2010 pribral do konania odporkyňu v 27. rade,
- 18. októbra 2010 okresný súd nariadil termín súdneho pojednávania na 30. november 2010,
- okresný súd uznesením č. k. 11 C 9/2003-399 zo 7. októbra 2010 uložil doručiť žalobný návrh odporkyňi v 27. rade, aby sa k žalobnému návrhu vyjadrila v lehote 15 dní od doručenia uznesenia, zároveň poučil odporcov o procesných právach i povinnostiach,
- 30. novembra 2010 okresný súd uskutočnil súdne pojednávanie a spísal zápisnicu, ospravedlnení boli odporcovia v 5., 8., 14., 15., 16., 17. a 26. rade. Okresný súd konštatoval, že odporkyňa v 22. rade nemá vykázané doručenie predvolania. Okresný súd oboznámil prítomných účastníkov z doterajším priebehom konania. Stanovisko k veci predniesli právni zástupcovia sporových strán. Pojednávanie bolo odročené na neurčito z dôvodu úmrtia odporkyne v 3. rade (zistenia jej právnych nástupcov) a vykonania dokazovania pripojením súdnych spisov sp. zn. 5 C/1000/77 a sp. zn. 13 C/76/2006.

III.

8. Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím,

ktorým vyhoví sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

9. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

10. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo inom štátnom orgáne sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstráni. K odstráneniu stavu právnej neistoty dochádza spravidla až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu. Priznanie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zakladá povinnosť súdu aj sudcu na organizovanie práce tak, aby sa toto právo objektívne realizovalo (II. ÚS 21/01, I. ÚS 251/05). Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Táto povinnosť súdu a sudcu vychádza z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd zásadne bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá. Sudca je podľa § 117 ods. 1 OSP povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov.

11. Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 9/2003 (pôvodne vedenom pod sp. zn. Nc 2320/02) o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti došlo k porušeniu základného práva sťažovateľiek na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy.

12. V tejto súvislosti ústavný súd konštatuje, že posudzované konanie sa začalo na okresnom súde postúpením veci 28. februára 2002, teda pred viac ako deviatimi rokmi.

Ústavný súd sa zaoberal postupom okresného súdu v predmetnej veci, pričom zbytočné prietahy v konaní posudzoval ako celok s prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu.

13. Judikatúra ústavného súdu vychádzajúc tiež z rozhodovacej činnosti Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) sa ustálila na tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo, alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu, a to najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníkov konania a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou ESLP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií postupoval aj v danom prípade.

13.1 Pokiaľ ide o kritérium právna a faktická zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že predmetom konania je návrh na určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, teda po právnej stránke štandardná občianskoprávna vec patriaca do rozhodovacej agendy všeobecného súdnictva. Ústavný súd vo svojej ustálenej judikatúre zastáva názor, že takéto konanie vedené proti osobám zúčastneným v konaní čiastočne patrí ku skutkovo zložitejším veciam, lebo na strane odporcov je 27 účastníkov a na posúdenie veci musel okresný súd pribrať do konania znalcov.

13.2 Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľov, v preskúmvanej veci ústavný súd v neprospech sťažovateľov zohľadnil odvolanie doručené okresnému súdu 20. júna 2002 proti nariadeniu predbežného opatrenia, ktoré bolo posúdené odvolacím súdom ako neoprávnené, ako aj návrh na zmenu predbežného opatrenia z 25. mája 2006 a jeho späťvzatie, o ktorom musel okresný súd rozhodovať uznesením. Ďalej neoprávnené namietanie zaujatosti zákonného sudcu (28. mája 2003), ktoré takto posúdil nadriadený súd. Sťažovateľky aj ich právny zástupca sťažovali postup súdu aj tým, že 28. apríla 2004 sa bez ospravedlnenia nezúčastnili súdneho pojednávania.

13.3 Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu. Sťažovateľky v sťažnosti nekonkretizovali obdobia, počas ktorých malo dôjsť k zbytočným priet'ahom/nečinnosti v napadnutom konaní. Vychádzajúc z predloženej sťažnosti a k nej pripojených dokumentov, ako aj zo stanovísk účastníkov konania a na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd konštatoval v danej veci zbytočné priet'ahy v konaní.

14. Ústavný súd pri rozhodovaní o porušení základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu vychádzal zo svojej stabilizovanej judikatúry, podľa ktorej podstatou, účelom a cieľom práva na prejednanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty sťažovateľa (I. ÚS 24/03, IV. ÚS 232/03).

15. Ústavný súd z hľadiska priet'ahov v konaní hodnotil postup okresného súdu ako celok. Napriek tomu, že okresný súd vykonal niektoré procesné úkony spojené s prípravou pojednávania, odstraňoval nedostatky podania a doručoval písomnosti v posudzovanej veci, vykonával pojednávania, rozhodoval o zmenách žalobného návrhu (5-krát), predsa nekonal koncentrovane a efektívne. Je to zrejmé aj z toho, že okresný súd od 29. marca 2006, keď mu bol spis vrátený krajským súdom, do 21. septembra 2007, t. j. viac ako 19 mesiacov, bol úplne nečinný. Následne bol úplne nečinným od 22. septembra 2006 až do 14. februára 2008, keď vyzval Matričný úrad v M. na zaslanie úmrtného listu, t. j. nevykonal žiaden procesný úkon 4 mesiace a 22 dní. Napokon okresný súd za viac ako 9 rokov súdneho konania nerozhodol ani raz vo veci samej.

16. Ústavný súd dospel k názoru, že doterajším postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C/9/2003 (predtým vedenom sp. zn. Nc 2320/02) z dôvodu jeho nečinnosti, ako aj celkového trvania tohto konania (viac ako 9 rokov) došlo u sťažovateľiek k porušeniu ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Uvedenú dĺžku konania nemožno v rozumnej miere ospravedlniť žiadnymi relevantnými okolnosťami tohto prípadu. Napokon priet'ahy v konaní priznal aj okresný súd. Vzhľadom na všetky uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľiek okresným súdom na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy tak, ako to je uvedené vo výroku 1 tohto rozhodnutia.

17. Ústavný súd zároveň prikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a podľa § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať vo veci bez zbytočných priet'ahov, lebo konanie nie je dosiaľ právoplatne skončené. Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku 2 tohto rozhodnutia.

18. Ústavný súd môže priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie (čl. 127 ods. 3 ústavy, § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde). Sťažovateľky žiadali priznať primerané finančné zadosťučinenie každej po 5 000 € z dôvodov uvedených v bode 4 odôvodnenia tohto nálezu. Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľky. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať im aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľiek považuje za primerané v sume po 2 000 €. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľom do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu. Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku 3 tohto rozhodnutia.

19. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy. Úspešným sťažovateľkám vznikli trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom. Advokát vykonal dva úkony právnych služieb, a to prevzatie a prípravu zastupovania, spísanie a podanie sťažnosti 2. marca 2011.

20. Odmena za jeden úkon právnych služieb v zmysle § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len

„vyhláška“) je 1/6 z výpočtového základu 741 €. Odmena za jeden právny úkon je teda 123,50 € znížená o 50 % tarifnej odmeny (§ 13 ods. 2 vyhlášky), čo predstavuje sumu 61,75 €. Takto stanovená odmena spolu s režijným paušálom 7,41 € predstavuje sumu 69,16 € za jeden úkon. Odmena advokátovi za poskytnuté služby v konaní pred ústavným súdom (za 2 úkony právnych služieb a 2 x paušálna náhrada) predstavuje celkovú sumu 138,32 € plus 20 % DPH (advokát je platcom dane z pridanej hodnoty) v sume 27,66 €, teda celkovo predstavuje sumu 165,98 € za jedného účastníka konania, t. j. za dvoch účastníkov konania sumu 331,96 €. Keďže sťažovateľky si spolu uplatnili náhradu trov konania len v sume 165,98 €, ktorá je nižšia ako prináleží podľa právnej normy, ústavný súd náhradu trov priznal v žiadanej sume 165,98 €, ktorú je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľiek (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP). Z uvedených dôvodov ústavný súd v tejto časti rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku 4 tohto rozhodnutia.

21. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. júna 2011